

PERSBERICHT

(Embargo tot donderdag 8 mei, 8:00 uur)

Desinformatie in de spreekkamer: KNMG en isdatechtzo.nl starten campagne in strijd tegen misleidende gezondheidsclaims

Online lezen mensen steeds meer desinformatie over medische onderwerpen zoals anticonceptie, vaccinaties en voedingssupplementen. Dat heeft gevolgen voor mensen zelf en voor artsen: zelfdiagnoses nemen toe, vaccinatiecijfers dalen en de vertrouwensrelatie tussen patiënt en arts staat vaker onder druk. Daarom lanceert isdatechtzo.nl in samenwerking met Artsenfederatie KNMG de bewustwordingscampagne ‘Gecheckt? Wel zo gezond!’, gericht op het brede publiek. Met laagdrempelige informatie en tips wordt uitgelegd hoe misleidende medische informatie tot stand komt en waar mensen op kunnen letten om het te herkennen.

Artsen trekken aan de bel

Steeds meer Nederlanders zoeken online naar antwoorden op vragen over hun gezondheid. Dat is ook nuttig. Het probleem is alleen dat mensen regelmatig online adviezen overnemen - bijvoorbeeld van zelfbenoemde 'welzijnsexperts' en influencers op sociale media - zonder te controleren of die informatie wel klopt. Dat blijkt uit onderzoek van KNMG: 85 procent van de artsen zegt te maken te krijgen met verkeerd geïnformeerde patiënten. Patiënten twijfelen vaker aan het medisch advies van de arts of negeren dit zelfs. Dit kan uiteindelijk leiden tot gezondheidsschade.

Daar komt bij dat het veel tijd kost om desinformatie recht te zetten, wantrouwen weg te nemen en overeenstemming te bereiken over de juiste behandeling. Maar liefst 44 procent van de artsen geeft aan dat desinformatie in de spreekkamers zorgt voor een hogere werkdruk. Een recente flitspeiling van de KNMG laat zien dat een deel van de artsen behoefte heeft aan praktische handvatten om patiënten beter te informeren over (on)betrouwbare informatie.

Internist Prof. Dr. Robin Peeters van DoktersVandaag: “Er gaat zo veel desinformatie rond dat mensen het overzicht kwijtraken. Hierdoor krijgen wij in de spreekkamer steeds vaker vragen van patiënten over tegenstrijdige informatie die ze hebben gelezen. Zo twijfelen sommige patiënten bijvoorbeeld of ze hun medicatie nog wel moeten innemen, of denken patiënten dat hun klachten wijzen op een andere aandoening door wat ze online hebben gelezen.”

Wachtkamers en sociale media: de campagne in actie

De campagne ‘Gecheckt? Wel zo gezond!’ heeft als doel om bewustwording te vergroten en mensen beter in staat te stellen zich goed te informeren over hun gezondheid. Dat gebeurt met onder andere explainer-artikelen met experts op isdatechtzo.nl, tips op sociale media en een animatievideo die vanaf donderdag 8 mei draait op meer dan 400 schermen in

wachtkamers van huisartsen en gezondheidscentra. Verder worden (zorg)professionals zoals huisartsen en GGD's opgeroepen om de campagnemiddelen, zoals informatieflyers en posters, te delen.

Naast de publiekscampagne, die een maand duurt, worden er ook activiteiten voor professionals georganiseerd. Zo worden de campagne-aanpak en de uitdagingen rondom medische desinformatie op sociale media op 9 mei besproken tijdens een kennisevenement voor journalisten, factcheckers, mediawijsheid- en zorgprofessionals. Ook wordt er op 12 mei tijdens de kennisdag van Netwerk Mediawijsheid aandacht besteed aan de campagne in de programmalijn Manipulatie en misleiding.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De campagne wordt breed gedragen door een netwerk van organisaties uit de zorg, journalistiek en mediawijsheid. Netwerk Mediawijsheid, initiatiefnemer van isdatechtzo.nl, en de KNMG benadrukken het belang van samenwerking.

Mary Berkhout-Nio, programma directeur bij Netwerk Mediawijsheid: "Gezondheid raakt ons allemaal, en juist daarom is er online veel misleidende informatie over te vinden. Met isdatechtzo.nl willen we mensen weerbaarder maken tegen desinformatie en hen helpen de weg te vinden naar betrouwbare bronnen. Medische desinformatie is een complex vraagstuk, daarom is samenwerking essentieel – van journalisten en factcheckers tot huisartsen, specialisten en patiënten: iedereen speelt een rol.

Jurriaan Penders, voorzitter van KNMG: "Wij vinden het belangrijk dat mensen weloverwogen keuzes kunnen maken voor hun gezondheid en toegang hebben tot betrouwbare en begrijpelijke informatie. Betrouwbare medische informatie maakt immers het verschil tussen gezonde beslissingen en ernstige gezondheidsrisico's. Het is belangrijk dat wij ons als samenleving inzetten om medische desinformatie actief te bestrijden."

Noot voor de redactie:

Isdatechtzo.nl is een initiatief van Netwerk Mediawijsheid, een netwerk van meer dan 1000 organisaties die zich inzetten voor de missie: iedereen mediawijs. Isdatechtzo.nl is ontwikkeld in opdracht van het ministerie van BZK, in samenwerking met Beeld & Geluid en ECP | Platform voor de InformatieSamenleving.

Voor deze campagne wordt samengewerkt met KNMG en andere partijen die betrouwbare informatie over gezondheid bieden, zoals Gezondheid en Wetenschap, de Twijfeltelefoon en BENEMDO (een Vlaams-Nederlandse samenwerking tegen desinformatie). Bij BENEDMO aangesloten organisaties zoals Nieuwscheckers en VRT publiceren tijdens de campagneperiode (mei - juni) factchecks over actuele medische desinformatie.

Op vrijdag 9 mei organiseren isdatechtzo.nl en BENEDMO samen een [kennisevenement](#) over medische desinformatie en sociale media in de Centrale Bibliotheek in Den Haag. Experts en betrokkenen gaan in gesprek over de verspreiding en impact van medische

misinformatie, en verkennen effectieve (onderzoeks)strategieën om die gezamenlijk tegen te gaan. Ook is er aandacht voor de publiekscampagne 'Gecheckt? Wel zo gezond!'.

Voor persverzoeken of aanmelding voor het event kan contact opgenomen worden met Geert van der Veen, woordvoerder isdatechtzo.nl en Netwerk Mediawijsheid.

- *Campagne event: 9 mei, Centrale Bibliotheek Den Haag*
- *(Huis)artsen en patiëntenorganisaties beschikbaar voor interviews*
- *Beeldmateriaal beschikbaar op aanvraag*

Persvragen: Geert van der Veen – [telefoonnummer] – [e-mailadres]

Bronnen:

1. <https://www.knmg.nl/download/flitspeiling-desinformatie-2024>
2. <https://www.knmg.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/medische-desinformatie-een-veelvoorkomend-fenomeen-in-de-spr-eekkamer>